

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon S. Neeskens AD/STG
Tbv Statenvergadering d.d	11-07-2022	Doorkiesnummer +31 235145282 neeskenss@noord-holland.nl
Commissie NLG		
Datum commissievergadering	13-06-2022 & 27-06-2022	
Onderwerp: Wijziging reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Rijnland inzake geborgde zetels		5 juli 2022 1 8

Advies commissie NLG:

De voordracht Wijziging reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Rijnland inzake geborgde zetels als bespreekstuk wordt doorgeleid naar PS van 11 juli 2022.

Uittreksel van het concept-verslag NLG 13-06-2022 en 27-06-2022:

Concept-verslag 13 juni:

10.a Water: Wijziging reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Rijnland inzake geborgde zetels

De vaste commissievoorzitter, mevrouw Van der Waart (GL), heeft de voorzittershamer overgenomen en heropent de vergadering. Zij bedankt mevrouw Koning-Hoeve (CDA) voor het waarnemen van het voorzitterschap.

De **voorzitter** geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

Statenlid **Cardol** (GL) heeft drie korte punten.

- GroenLinks gaat uiteraard akkoord met de voordracht voor Rijnland, voor zolang deze nog relevant is.
- GroenLinks zou graag een toezegging ontvangen dat gedeputeerde nog deze zomer aan de slag gaat met reglementswijzigingen in alle drie de waterschappen in Noord-Holland. Als dan het wetsvoorstel van de Kamerleden Bromet en Tjeerd de Groot tot wijziging van de Waterschapswet door de Tweede Kamer komt, kan niets de uitvoering daarvan, nog tijdig voor de Waterschapsverkiezingen, in de weg staan.

- GroenLinks stelt voor om de gewijzigde reglementen vast te leggen dat de twee geborgde zetel voor Landbouw niet automatisch meer naar de LTO gaan. Er zijn steeds meer alternatieven, zoals Caring Farmers of biologische boeren. Zij zijn wat GroenLinks betreft de boeren van de toekomst en zij verdienen ook een stem in de waterschappen. Het schijnt dat de provincie een en ander vastlegt in de reglementen of het althans kan voorschrijven voor de reglementen. Statenlid Cardol vraagt gedeputeerde hierop te reageren.

De heer **De Wit** (VVD) heeft een checkvraag. Begrijpt hij het goed dat de collega van GroenLinks stelt dat alle boeren die lid zijn van de LTO geen toekomst hebben?

Statenlid **Cardol** (GL) antwoordt dat dat wel heel dramatisch zou zijn. Dat zou echter wel het geval zijn als zij de komende jaren niet meegaan in de transitie in het landelijk gebied. Gelukkig heeft GroenLinks veel vertrouwen in de boeren. Hij verwacht derhalve dat heel veel van hen, onder wie ook de leden van de LTO, de nodige stappen gaan zetten. Op dit moment meent Statenlid Cardol echter wel dat het goed is om een wijziging in de reglementen aan te brengen en vast te leggen dat het niet een automatisme is dat de LTO alle boeren in Nederland vertegenwoordigt.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) vraagt of Statenlid Cardol dan niet vergeet dat hij wellicht zelf ook nog zou willen inzetten op de LTO, zodat de biologische boeren zich daar ook gaan thuis voelen? Dan sla je pas echt grote slagen.

Statenlid **Cardol** (GL) betwijfelt of specifiek hij zich daarvoor zou moeten inzetten. An sich meent hij dat nu al andere boeren dan de gangbare boeren zijn aangesloten bij LTO. Het zou heel goed zijn als de LTO die ontwikkeling doormaakt. Maar nogmaals, Statenlid Cardol meent dat zijn invloed daar niet heel groot op zal zijn. Dat neemt echter niet weg dat hij bij zijn voorstel blijft.

De heer **Hollebeek** (PvdD) houdt het omwille van de tijd kort. Hij sluit zich aan bij de bijdrage van Statenlid Cardol (GL). Hij is het eens met de besluiten om dezelfde reden. Hij sluit zich ook geheel aan bij zijn vragen, in het bijzonder die over de reglementswijziging en die over de "*onbebouwde*" geborgde zetels die niet per se naar LTO dienen te gaan.

Mevrouw **Hoogendoorn** (CU) merkt op dat door een initiatiefvoorstel uit Zuid-Holland er vandaag in Noord-Holland vergaderd moet worden over iets wat ook landelijk onder de loep ligt. Het is een heet hangijzer en voor de waterschappen van het grootste belang dat er hier duidelijkheid over komt, ook met de verkiezingen in het vooruitzicht. Een herindeling is volgens de ChristenUnie ook nodig. Op 31 mei jl. is er in de Tweede Kamer een compromis gesloten en het is een verademing dat degenen die het meeste land beheren en bij wie de meeste kennis zit, een vaste stem houden in het waterschap. De ChristenUnie denkt dat het beter is om de landelijke besluiten hierin te volgen. Is het derhalve wel nodig om hier nu over te beslissen, of moet er gewacht worden op de landelijke politiek?

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) sluit zich heel graag aan bij de woorden van Statenlid Cardol (GL). Diens eerste twee voorstellen had zij ook letterlijk zo geformuleerd. D66 vindt het derde voorstel een hele sympathieke geste, die de partij graag steunt.

Mevrouw **De Groot** (SP) sluit zich ook aan bij de woorden van Statenlid Cardol (GL). Wat de SP betreft worden de geborgde zetels in de waterschappen afgeschaft, zodat deze meer democratisch worden. Misschien is

het ook een idee om de waterschappen ooit onder te brengen in Provinciale Staten.

De heer **De Wit** (VVD) hoort grote visioenen over het waterschap. Het lijkt hem goed dat er in de waterschappen zelf een goed debat over wordt gevoerd. De VVD ziet de landelijke richting van de Tweede Kamer met het aangenomen voorstel. De ChristenUnie verwees er ook naar. Statenlid Cardol (GL) komt met een aantal voorstellen om dingen in gang te zetten. De heer De Wit zit er nog één stap voor. Kan het college PS een soort tijdsverzicht geven wanneer de wetgeving, indien deze wordt aangenomen, tot implementatie komt? En wat betekent dat voor de wijzigingen die in reglementen moeten worden doorgevoerd, in de waterschappen in Noord-Holland? En hoe wordt die besluitvorming met elkaar vormgegeven?

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) wil, horende de andere partijen, namens het CDA alsnog graag een inbreng leveren. Het CDA heeft technische vragen gesteld over of het wel slim was om op deze wijze het nu te gaan implementeren. Het antwoord daarop was dat het waarschijnlijk wel slim is, maar dat de tijd het zal leren. Dat is natuurlijk wel een beetje verwarrend. Mevrouw Koning-Hoeve sluit zich derhalve volledig aan bij de vraag van de ChristenUnie. Het CDA sluit zich echter absoluut niet aan bij de diverse andere partijen die nu aangeven dat zij ook willen dat er andere aanpassingen komen. Alleen deze voorgestelde wijziging vindt het CDA acceptabel, maar verder niet.

De **voorzitter** bedankt de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft het woord aan gedeputeerde Loggen voor diens beantwoording.

Beantwoording door gedeputeerde **Loggen** (VVD):

Gedeputeerde Loggen meent dat de meest terechte vraag is, of het nou nodig is om hierover te besluiten. Hij meent dat het wel verstandig is, aangezien het verzoek vanuit Zuid-Holland komt en het heel goed aansluit bij de situatie van de twee andere waterschappen in Noord-Holland, die al over een minimumaantal geborgde zetels beschikken. Het initiatiefvoorstel van de Kamerleden Bromet en De Groot is nog niet door de Eerste Kamer, wat nog zorgt voor een onzekere factor. Het is netjes als het met elkaar op die manier wordt doorlopen. Als alle drie de waterschappen over het minimaal aantal geborgde zetels beschikt, is het daarmee voor Noord-Holland ook heel overzichtelijk.

Gedeputeerde Loggen acht het verstandig om het tijdsplan in beeld te brengen waarlangs de provincie een en ander moet aflopen, zodat er in de verdere uitwerking geen verrassingen over en weer ontstaan. Mochten er nou onoverkomelijkheden aan het licht komen, dan kan er altijd nog met elkaar van gedachten van gewisseld worden. Gedeputeerde vindt het immers lastig om nu allerlei toezeggingen te doen, terwijl hij nog niet helemaal zeker weet hoe het proces uitgelijnd is. Het lijkt hem voor de hand liggend om te zeggen: als alles gaat volgens verwachting en er geen obstakels komen, dan zou het allemaal zo moeten kunnen zijn. Gedeputeerde stelt voor om het allemaal keurig inzichtelijk te maken, met de eventuele spanningspunten. Aansluitend kunnen GS en PS het gesprek hierover met elkaar aangaan.

Gedeputeerde komt op de vraag over de geborgde zetels. Het adagium dat gedeputeerde altijd beluistert is om mét de partijen en niet óver de partijen te spreken. In antwoord op een fors aantal partijen in de Staten zou gedeputeerde het gesprek willen aangaan met de waterschappen over hoe zij hiernaar kijken, alvorens de provincie dit met een pennenstreek gaat doen. Gedeputeerde gaat eerst in gesprek met de partijen, opdat hij de uitkomsten daarvan met PS kan delen. Dat is ook de koninklijke route.

De heer **Hollebeek** (PvdD) heeft een korte vraag. Bedoelt de gedeputeerde dan ook de partijen die

Statenlid Cardol (GL) in zijn vragen noemde?

Gedeputeerde **Loggen** interpreteert het standpunt van Statenlid Cardol (GL) als volgt. Laatstgenoemde vindt dat de zetels niet per definitie moeten gaan naar de partijen die bij LTO aangesloten zijn. Gedeputeerde kan zich daarbij iets voorstellen. Hij zou echter wel de zorgvuldig willen betrachten door het met de waterschappen te bespreken alvorens de knoop door te hakken. Wellicht hebben zij nog een aantal goede argumenten en echt vanuit het adagium dat PS altijd huldigen: praat met elkaar en niet over elkaar.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) heeft een verduidelijkingsvraag. Zij herinnert zich nog de opstelling van de gedeputeerde in het dossier over Uitdam en de Markermeerdijken. Daarin zei hij klip-en-klaar dat de provincie en de waterschappen twee verschillende gremia betreffen in de trant van: "*We mogen best bij elkaar in de keuken kijken, maar niet in elkaars pannen roeren.*" Hoe ziet gedeputeerde dat nou? Het kan toch niet zo zijn dat de provincie daar het laatste woord in hebben? Mevrouw Jellema heeft dat nooit uit de opstelling van gedeputeerde ten aanzien van het samenwerken met een ander gremium, in dit geval een waterschap, begrepen. Kan wat Statenlid Cardol (GL) voorstelt zomaar allemaal uitgevoerd worden?

Gedeputeerde **Loggen** vindt dat een heel goede en scherpe vraag. Kijkend naar het fornuis waarop de provincie met al haar partners hun verschillende pannetjes hebben gezet, wijst gedeputeerde erop dat de provincie in het ene pannetje niet gemachtigd is en dat het niet gewenst of mogelijk is dat zij daarin gaat roeren. In sommige pannetjes mogen de provincie echter wél wat ingrediënten toevoegen. Daar heeft Statenlid Cardol (GL) terecht de vinger op de zere plek gelegd. Dit is nou net het pannetje waarmee de provincie net een stapje verder mag zetten, in tegenstelling tot bij andere verantwoordelijkheidsverdelingen. Het is maar net in welk pannetje het zit.

Gedeputeerde zal een en ander keurig in beeld brengen teneinde een totaaloverzicht te geven.

Statenlid **Cardol** (GL) probeert een tweede termijn te voorkomen. Op zich kan hij zich wel vinden in hetgeen gedeputeerde voorstelt. De zomer is echter in aantocht. Hij gaat een tijdspad schetsen. Het gaat er natuurlijk om dat het nodig is om voor de verkiezingen een reglementswijziging door te voeren, mits de Eerste Kamer besluit zoals GroenLinks hoopt dat zij zal doen.

Gedeputeerde **Loggen** zal het wat scherper verwoorden. Hij zal een en ander in beeld brengen, met daarbij de mogelijkheid om tot een zo spoedig mogelijke invoering over te gaan. Er zullen echter nog wel wat uitdagingen zijn, zodat er een reëel tijdspad nodig is. Gedeputeerde heeft ook de andere partijen goed gehoord. Hij realiseert zich heel goed dat de Staten zich hechten aan snelheid, bij voorkeur voor de verkiezingen van 2023. Gedeputeerde streeft ernaar om dat inzichtelijk te maken. Hij is echter aan zijn stand verplicht om ook de uitdagingen te schetsen. Als een en ander niet gaat, moet hij ook het alternatief kunnen schetsen. Dat zegt gedeputeerde toe om in kaart te brengen. Mochten er dingen onverlet niet helder zijn waarop nog nader dient te worden ingezoomd, dan is die mogelijkheid aanwezig. Maar dan hebben de Staten het tijdspad, waarop een en ander geënt is, wel voor ogen.

Statenlid **Cardol** (GL) probeert helder te krijgen of gedeputeerde en hij elkaar goed begrijpen. Gedeputeerde zal in ieder geval helder maken wat er binnen het noodzakelijke tijdspad mogelijk is om een en ander nog voor de verkiezingen van 2023 te realiseren. Het is prima als daarin ook de uitdagingen worden geschetst. Gedeputeerde dringt terecht aan op een goed overleg met de partners. Het lijkt de heer Cardol verstandig als gedeputeerde dan alvast het overleg met de

partners voert, opdat ook zij in de stand staan om het allemaal tijdig uit te kunnen voeren volgens het uitdagende tijdsplan dat gedeputeerde zal voorleggen.

Gedeputeerde **Loggen** begrijpt dat dit wenselijk is voor het verslag. Hij knipte instemmend. Het lijkt hem een goed voorstel. Hij zal de weg met en zonder hindernissen inzichtelijk maken. In beide gevallen moet het echter een goed geëffend pad zijn. Gedeputeerde heeft heel goed gehoord wat er gezegd is.

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) bedankt gedeputeerde voor de beantwoording. Hij geeft terecht aan dat hij graag overlegt met de partners, hetgeen logisch is. Voorts gaat hij het gesprek voeren over punt drie dat is ingebracht door GroenLinks over de geborgde zetels richting LTO. Mevrouw Gonggrijp meent zich herinneren dat er hierover reeds een gesprek met de waterschappen heeft plaatsgevonden. Heeft zij dat juist?

Gedeputeerde **Loggen** bevestigt dat hij reeds gesprekken heeft gevoerd. GS hadden reeds een brief aan de Staten gereed, maar zij hebben deze even aangehouden omdat de initiatieven op dat moment nog in stemming gebracht moesten worden. Inmiddels is de inhoud van de brief eigenlijk niet meer actueel. Hier ligt echter een accentverschil. Daar ging het over de verdeling van en dit is een accentverschil dat zich alleen nog maar beperkt tot de twee geborgde zetels van LTO, waarvan gezegd wordt dat die breder opgesteld zouden moeten worden. Gedeputeerde stelt voor om het met deze hernieuwde vraagstelling opnieuw op te pakken. Hij kan deze best begrijpen, maar zegt overigens op voorhand niets toe. Hij meent dat hiertoe de koninklijke route dient te worden bewandeld.

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) is dit volledig met gedeputeerde Loggen eens. Zij neemt aan dat hij na zijn gesprek met de waterschappen terugkoppeling geeft aan de Staten.

Gedeputeerde **Loggen** antwoordt dat hij de Staten per brief zal informeren. En het mag bij voorkeur niet interveniëren met het "*snelle pad*" waar Statenlid Cardol (GL) tezamen met andere partijen voor gepleit heeft.

De **voorzitter** bedankt gedeputeerde Loggen voor diens beantwoording en constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Zij heeft de toezegging gehoord dat gedeputeerde in gesprek gaat met de waterschappen en tracht zo snel mogelijk inzicht te krijgen, met als doel om dat voor de verkiezingen in 2023 geregeld te hebben.

De voorzitter concludeert dat de voordracht vooralsnog als hamerstuk zal worden doorgeleid naar de PS-vergadering op 4 juli a.s. Zij attendeert er volledigheidshalve op dat het "met reden" altijd nog onthamerd kan worden.

Concept-verslag 27 juni:

7. A-agenda Water

7.a.1 Water: Amendement aangenomen in PS van ZH; aanvulling op het voorstel tot wijziging reglement voor Rijnland

7.a.2 Water: Wijziging reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Rijnland inzake geborgde zetels (A-agenda NLG 13-06-2022)

De **voorzitter** heropent de vergadering. Zij licht toe dat onderhavig onderwerp op 13 juni jl. reeds is besproken. Er is toen geconcludeerd dat het als hamerstuk naar PS kon worden doorgeleid. Echter, op 15 juni jl. hebben de Provinciale Staten van Zuid-Holland het voorstel gewijzigd aangenomen. GS van Noord-Holland hebben PS geïnformeerd met een brief over de besluitvorming aangaande de reglementswijziging en de gevolgen hiervan.

De commissie zal hedenmiddag de brief bespreken en PS opnieuw adviseren over de voordracht.

Als eerste geeft de voorzitter het woord aan gedeputeerde Loggen voor een korte toelichting.

Gedeputeerde **Loggen** (VVD) merkt op dat het redelijk uitzonderlijk is dat een reeds behandeld voorstel opnieuw ter tafel komt, zeker ook in ogenschouw genomen dat er een wetwijziging op dit onderwerp wordt verwacht. Het amendement loopt daarop vooruit. Een en ander leidt tot de nodige administratieve rompslomp. Het zou chiquer zijn geweest als de Staten van Zuid-Holland en de Staten van Noord-Holland het in gezamenlijkheid hadden opgepakt. Om die reden hebben GS gemeend om PS drie opties voor te leggen over hoe te handelen. Zij doen dit op neutrale wijze, opdat de Staten de volledige vrijheid hebben om tot een besluitvorming te komen.

De **voorzitter** bedankt gedeputeerde Loggen voor diens toelichting. De drie benoemde opties luiden als volgt:

1. Besluiten op 4 juli conform voordracht 24 mei, uitgezonderd het onderdeel over de geborgde zetels;
2. Besluiten op 4 juli conform voordracht 24 mei, met een gelijkkluidend amendement als in Zuid-Holland;
3. Voordracht aanhouden tot PS van 19 september.

De voorzitter geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

De heer **Mantel** (JA21) bedankt GS voor de drie gegeven opties in deze bijzondere casus. JA21 kan zich vinden in de voorgestelde wijziging die de collega-Statenleden van Zuid-Holland hebben aangenomen (optie 2). De fractie heeft daarom de intentie om het voorstel zoals aangegeven onder b. in te dienen in de Statenvergadering van 4 juli a.s. Graag hoort JA21 wat de visie van de andere partijen op dit onderwerp is, aangezien het recentelijk ook landelijke politieke aandacht heeft gekregen.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) merkt op dat ook het CDA zich kan vinden in optie 2, oftewel het indienen van een gelijkkluidend amendement als in Zuid-Holland.

De heer **De Wit** (VVD) heeft er in de vorige commissievergadering reeds op gewezen dat het zijn fractie geen goed plan lijkt om een ander beleid te voeren dan in Zuid-Holland. De VVD heeft derhalve de insteek om daartoe te komen. Optie 2 heeft derhalve haar steun.

Statenlid **Cardol** (GL) kan zich niet vinden in het voorstel uit Zuid-Holland. Noord-Holland heeft het er echter maar mee te doen, aangezien het niet mogelijk is om twee verschillende voorstellen op te leggen aan Rijnland. GroenLinks zal derhalve waarschijnlijk wel voor optie 2 (b.) stemmen.

Gedeputeerde Loggen heeft voorgaande commissievergadering een tijdsplan voorgesteld. Het zou enorm kunnen helpen als dat tijdsplan er vóór de PS-vergadering van 4 juli a.s. ligt. Of kan gedeputeerde wellicht

nu al de zekerheid bieden dat, indien het besluit pas in september wordt genomen, de reglementswijziging alsnog tijdig wordt doorgevoerd en het bij de verkiezingen in 2023 kan worden meegenomen? Als die toezegging er niet komt, zal GroenLinks helaas moeten besluiten voor optie 2 (b.)

De **voorzitter** merkt op dat GroenLinks ruim door haar spreektijd heen is.

De heer **Hollebeek** (PvdD) sluit zich volledig aan bij de inbreng van Statenlid Cardol (GL). De Partij voor de Dieren wil een en ander het liefst zo democratisch mogelijk en zo snel mogelijk. Hoe minder geborgde zetels en hoe sneller, hoe beter. De Partij voor de Dieren opteert derhalve vooralsnog voor optie 3 (voordracht aanhouden tot PS van 19 september). Mocht het echter niet mogelijk zijn om duidelijkheid te krijgen voor september, dan zal de fractie akkoord gaan met zeven in plaats van negen geborgde zetels.

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) geeft aan dat de voorkeur van haar fractie eveneens uitgaat naar optie 3. Net als GroenLinks en de Partij voor de Dieren vindt ook D66 het echter wel belangrijk dat de wijzigingen zo snel mogelijk kunnen worden doorgevoerd. Kan gedeputeerde derhalve bevestigen dat het eerder toegezegde tijdsplan bij optie 3 niet in het geding komt? Naar aanleiding van diens reactie zal mevrouw Gonggrijp uiteindelijk afwegen of haar fractie voor optie 3. (voorkeur) dan wel voor optie 2. kiest.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) sluit zich aan bij de woorden van de heer Mantel (JA21). De PVV spreekt derhalve haar voorkeur uit voor optie 2 (conform voordracht 24 mei, met een gelijkkluidend amendement als in Zuid-Holland).

Mevrouw **Hoogendoorn** (CU) merkt op dat haar fractie graag meegaat in het landelijke en derhalve optie 3 verkiest.

Mevrouw **Bouhrel** (SP) spreekt haar voorkeur eveneens uit voor optie 3.

De **voorzitter** bedankt de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn. Zij concludeert dat een aantal keren optie 2(b). is verkozen en een aantal keren optie 3 (afhankelijk van mogelijke toezeggingen over het tijdsplan).

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Loggen voor diens beantwoording.

Beantwoording door gedeputeerde **Loggen** (VVD):

Gedeputeerde Loggen acht het verstandig om een aantal zaken uit elkaar te houden. Ten eerste is er sprake van een in de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel, dat nog door de Eerste Kamer heen moet. Statenlid Cardol (GL) heeft ervoor gepleit om het tijdsplan in beeld brengen. Hier is ook een toezegging op ontvangen. Rond 12 juli a.s. is het aan GS om het, ijs en weder dienende, vast te stellen. Voornoemd traject is pas aan de orde op het moment de wet formeel bekrachtigd is. De volgende vraag luidt dan of de provincie er klaar voor is en, zo ja, wanneer?

Het tweede traject is dat er reeds een reglementswijziging in gang is gezet, waarmee het aantal geborgde zetels van negen naar zeven wordt gebracht (gelijk aan de rest van de provincie Noord-Holland). Daarop is een nieuw amendement ingediend teneinde iets te doen aan de verhouding van de geborgde zetels. Vervolgens zijn er drie opties in kaart gebracht. De Staten moeten echter rekening houden met de theoretische mogelijkheid dat de Eerste Kamer het wetsvoorstel aanhoudt of verworpt. Dan ontstaat er opnieuw vertraging. Optie 2 (b.) voorziet erin dat vooruitlopend daarop het traject toch doorgang kan

vinden. Gedeputeerde kan zich voorstellen dat een amendement van dergelijke strekking ook op een positief advies van GS kan rekenen, opdat men vooruitlopend op alles in ieder geval synchroon loopt in het reglement voor Rijnland. Daarmee wordt voorkomen -- mocht de Eerste Kamer tot een ander oordeel komen -- dat op dit onderdeel vertraging ontstaat.

Gedeputeerde heeft de Staten goed gehoord. Het meest pragmatische is om zo veel mogelijk gelijktijdig op te lopen. Het traject over het tijdspad heeft er weliswaar alles mee te maken, maar het zit er net naast. Een en ander wordt thans inzichtelijk gemaakt en komt richting de Staten.

De **voorzitter** bedankt gedeputeerde Loggen voor diens beantwoording, maar heeft weliswaar geen harde toezegging gehoord. Er is behoefte aan een korte tweede termijn.

Tweede termijn

De heer **Mantel** (JA21) bedankt gedeputeerde voor diens heldere antwoord. Hij gaat er op dit moment van uit dat JA21 het amendement zal indienen conform in optie 2 (b.) is voorgesteld.

De **voorzitter** constateerde reeds in eerste termijn dat ook CDA, VVD en PVV hier voorstander van zijn. Zij bespeurde nog wel enige twijfel over het tijdspad bij ChristenUnie, GroenLinks, D66, Partij voor de Dieren en SP. Deze fracties hebben derhalve hun voorkeur uitgesproken voor optie 3.

Statenlid **Cardol** (GL) merkt op dat hij geen harde toezegging heeft gehoord van de gedeputeerde ten aanzien van het tijdspad. Hij ziet zich conform eerder aangegeven derhalve genoodzaakt om voor optie 2 te kiezen. Hij wil enkel voor uitstel gaan (optie 3) als helder is dat een en ander nog mogelijk is binnen de huidige Statenperiode. Die helderheid wordt thans niet gegeven, zodat GroenLinks op dit moment voor optie 2 kiest, in de hoop dat in september alsnog een nieuw besluit kan worden genomen om de geborgde zetels conform het initiatiefvoorstel van de Kamerleden Bromet en De Groot af te schaffen.

De **voorzitter** noteert optie 2 (b.) voor GroenLinks en informeert nogmaals naar het standpunt van D66.

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) beaamt dat gedeputeerde geen heel harde toezegging heeft gedaan. D66 houdt het desondanks liever bij optie 3. Als gedeputeerde echter niet kan toezeggen dat er geen vertraging in het proces ontstaat, vreest mevrouw Gonggrijp dat D66 toch ook zal moeten ombuigen naar optie 2.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) heeft een rotsvast vertrouwen in de Eerste Kamer en gaat voor optie 3.

De **voorzitter** wijst erop dat het een gewogen peiling betreft en gaat over tot een telling. Zij concludeert dat er een meerderheid is voor optie 2 (b): het vaststellen van het ontwerpbesluit met een gelijkkluidend amendement als in Zuid-Holland. JA21 neemt het initiatief om dit amendement in te dienen, vooralsnog met steun van JA21, CDA, VVD, PVV en GroenLinks.

De voordracht zal als bespreekstuk worden doorgeleid naar de PS-vergadering van 4 juli dan wel 11 juli a.s.